Ч. 234 Четвер 16 (28) жовтня 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адмінїстрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

„При столику з пером в руцї“.

Насамперед мушу тут нагадати недавну полеміку „Буковини“ з „Зорею“, або п. Александра Борковского з п. Осипом Маковеем і сказати, що она менї дуже сподобала ся не лиш задля тої немаловажної обставини, що она пішлаizза наших внутрішних відносин межи двома нашими лїтератами і публицистами, межи двома нашими лїтератамиеі публицистами, жи старшим і молодшим народовцем, ба мещо в нїй порушено множество живих гадок. А хоч я переконаний, що від тих гадок — як сказав п. Борковский — „анї одна коза не поросте вовною, анї один вовк не перестане їсти ягнят“, то все таки гадаю, що дещо з них лишить ся у тих людий, що читали уважно згадану полеміку. А скоро они лиш трошки уміють мислити, то зможуть виробити собі, не скажу вже лїпший — бо хтось би схотїв може поставити тут питанє — але бодай о волос инший погляд на наші внутрішні відносини. А припускаю то длятого, що нїяка гадка, кинена в сьвіт, не пропадає зовсїм марно, бо гадка гадку родить і в тім лежить цїла вага обміни гадок. Се єсть правило природи, факт, котрий не потребує доказу і то спонукує мене також „серед чотирох стїн“ — як сказав п. Борковский — „при столику з пером в руцї“ трохи „помудрувати“. Читати комусь науки я не думаю; я би єї може й читав, але тогди, як би я знав, що хтось хоче учити ся; але доки не маю певности того, то й не хочу читати. А коли хочу помудрувати, то лиш длятого, що — як кажу — гадка гадку родить і гадки в згаданій полеміцї зродили й в менї гадки, а мене зібрала охота о них поговорити. А вже-ж годї мовчати, коли бере охота і єсть можність помудрувати — не потребую того боятись ся, що якийсь професор запише менї за то злу ноту в катальозї.

Але щоби не здавало ся, що я може — нї з сего, нї з того — заводжу з кимсь полеміку, то мушу з гори сказати, що то менї анї не при думцї. От по просту сподобались менї деякі гадки в згаданій полеміцї, пригожі до мудрованя, то і захотїлось менї о них помудрувати.

У Русинів незгода річ конечна.

„Незгода бувала все; бо де-ж єї не буває? А ще-ж у Русинів вона річ конечна; ми без неї і жити й дихати не годні“. — Так каже п. Борковский. Він то каже очевидно iронїчно, але все-таки длятого, що уважає то за факт, годить ся з ним яко з конечним злом, котрого годї позбути ся, тим більше, що то зло всюди буває, не лиш у нас.

Ну, то правда; незгода єсть і мусить бути, бо скоро би єї не було, то і не булоби згоди, так само, як не може бути правди без неправди, сьвітла без темноти. Коли-ж так то по правдї нема чого так дуже на незгоду нарікати, анї також самим єї пуджати ся або других нею пуджати.

А все-ж таки видимо, що у всїх людий, які би они не були, чи на високім, чи на низькім степени культури і цивілїзациї, ідеальним бажанем єсть доходити н. пр. до правди. Кажемо — ідеальним, бо єсть щось в нас, чого ми не можемо поняти і зрозуміти, а що заєдно говорить нам: правда єсть лїпша від неправди і до неї треба стреміти. То само, що о правдї, можна сказати і о згодї, бо она вяже ся так само тїсно з правдою, як незгода з неправдою. Так само як о незгодї, можна би сказати і о неправдї: она бувала все; бо де-ж єї не буває? Але мимо того нїхто не поважив би ся сказати, що неправда в якійсь суспільности, в якімсь народї, єсть конечна, що тез неї і дихати не можна. Се значилоби хиба виставити тїй суспільности, тому народови паспорт на тамтой сьвіт, задекретувати єго на загибель.

То само, що о неправдї, можна сказати і о незгодї, бо з незгодою іде в парі і неправда; і незгода може для якоїсь суспільности, для якогось народу стати ся небезпечним лихом так само як неправда. Ба, але бо незгода так само як неправда лежить в природї людской натури, значить ся, годї єї зовсїм позбути ся. Отже який тут вихід? — Не в тім зло, що єсть незгода, але в тім, що єсть за мале стремлене до згоди. З тої точки погляду годї не признати правди п. Борковскому, що у Русинів незгода єсть річ конечна, що ми без неї і жити й дихати не годні. Цїкава річ придивити ся, чи то дїйстно так єсть, чи лиш так здає ся і яка одному і другому причина.

Характеристичним для нашої суспільности, для нашого народу єсть то, що у нас здавен давна нарікає ся на незгоду. Вже півець „Слова о полку Ігоря“ нарікав на ню так само, як ми нинї, значить ся, що хиба наша суспільність,

10)

ШПІҐУН.

(Повість Джемса Ф. Купера).

(Дальше.)

Ранений споглядав за Франсесою, коли она в дитинячій повабности вибігала за двері, а коли вже щезла єму з очий, сказав він:

— Друже, такої тети і такої сестрінки не щодня можна знайти, ся послїдна то як яка русалка, а тамта перша то як ангел.

— Видко, що Вам вже добре, Ваше одушевленє для жіночого роду показує то.

— Я був би хиба невдячний і без чутя, як би я був слїпий на людість панни Пейтон.

— Ґм, добра любина, така щира як рідна мати, але що-до єї любости, то як для кого, коби їй так кілька лїт меньше, то менї би лїпше подобала ся.

— Ну, она ледви чи має ще двайцять! — сказав на то борзо тамтой другий.

— Зависить від того, звідки зачинаєте числити. Коли зачнете від послїдного щебля єї житя, то може й так. Я гадаю, що їй буде вже сорок.

— Та бо ти поміняв старшу сестру з тетою! — відозвала ся Ізабеля, прикладаючи свою красну ручку на уста свому братови. — Не говори богато, бо то тобі шкодить, особливо, коли силуєш ся!

Надійшов доктор Сайтґрівс, котрий не без занепокоєня добачив, що ознаки горячки у єго пацієнта збільшили ся: та й він годив ся з словами Ізабелї, а драґон тогди вийшов та пішов подивити ся до свого хорого буланого, котрий так само дуже потерпів від того, що упав, як і він сам.

В стайни довідав ся він на свою велику радість, що кінь так само борзо приходить до здоровля, як і єго пан. Він наказав зараз прилагодити все, щоби міг поїхати до войска під Фор Корнерс, скоро лиш буде по пирі, котрий вже заповіли.

Тимчасом зайшов Генрі Вартон до Вельмеревої комнати і єго ввічливости та щирости удало ся викликати у полковника добрий гумор. Внаслїдок того доброго гумору знайшов Вельмере і силу в собі, щоби встати і станути перед своїм противником, котрого так легковажив.

Вартон знав, що то своє нещастє, — як то они оба називали свою поражку — настало лиш завдяки шалености полковника, але не зачіпав близше сеї справи.

— Кажіть, що хочете, Вартоне — відозвав ся полковник, виставляючи одну ногу з постелї — але я то називаю комбінацією неприязних обставин. Ваш полохливий кінь завинив, що майор не дістав до своїх рук моїх приказів, щоби ворохобників брати з боку.

— То правда — відповів капітан. — Коли би так нам було удало ся піддержати сильний огонь в боку, то були би ми хоробрих Віржінців назад завернули.

— Так єсть, і то в найкоротшім часї! — відозвав ся на то полковник, виставляючи другу ногу з постелї. — Бо треба було корпус охотників прогнати, а той рух дав їм нагоду до зачіпки.

— А вже-ж, а майор Денвуді не з тих, що не уміють використати нагоди!

— Я гадаю, що коли би нам то ще раз прийшло ся робити, — говорив полковник дальше встаючи, — то ми би зовсїм инакше зачинали, хоч головна річ, чим ворохобники можуть похвалити ся, то — то, що мене взяли в плїнь, бо то їм не удало ся, щоби нас загнати в лїс.

— Значить ся, то було би їм не удало ся, як би то були хотїли зробити — запримітив капітан.

— Хиба-ж то не на одно виходить? — сказав Вельмере одягаючись. — Заняти становище, котре мусить наполохати нашого противника, єсть першою вимогою воєнної штуки!

— Певно, Ви собі пригадуєте, що в одній їх атаку ми їх зовсїм побили.

— То правда, то правда — сказав полковник з великім роздразненем — і як би я там був, щоби використати той успіх, то було би зовсїм инакше стало ся!

Незадовго по тім скінчив одягати ся і мав іти вже до родини, набравши лїпшої думки сам о собі та зовсїм переконаний о тім, що він лиш якось случайно дістав ся в неволю, так случайно, що нїхто з людий не міг би був того змінити.

Вість, що і полковник Вельмере возьме участь у великім пирі, могла, розуміє ся, лиш спонукати Сару, що она ще з тим більшою ревностию заняла ся угощенем і приготовленем до того.

що з того часу аж до нині не поправила ся, вина тому, що незгода лежить вже в натурі нашої суспільности, нашого народу.

Незгода в цілій суспільности, в цілім народі може відносити ся очевидно лиш до висших цілий, до більших загальних задач народу, але скоро она стае ся характеристикою суспільности або народу, то очевидно мусить сягати глубше, мусить доходити до одиниць тої суспільности, того народу. Коли приймемо незгоду за характеристику нашого народу, то очевидно мусимо сказати, що кождий Русин есть вже згори чоловіком незгідливим, а з того виходить і незгода в цілім народі. Того однакож не можна сказати, бо то перечить і дійстности і взагалі людскій натурі. Нема преці і не може бути людий безвзглядно незгідливих, отже й руский нарід не може складати ся з самих незгідливих одиниць. Незгода в рускій суспільности, коли есть дійстно, мусить мати десь инде свое жерело, а не вже в самій натурі одиниць, поодиноких людий.

Не треба ще й того забувати, що коли у нас бесіда о незгоді, то мае ся на думці ту часть нашої суспільности, котра верховодить, — так було здавен давна; нині маемо на думці нашу інтеліґенцию. То вже обмежае круг незгоди.

(Дальше буде).

Вісти політичні.

Вчерашне засідане палати послів було і сензацийне. Сензацию викликала димісия президента палати п. Катрайна. Коли відчитано письмо п. Катрайна, в котрім він каже, що складае достоінство президента палати, заворушилось в цілій палаті. Вибір нового президента відбуде ся на однім із слідуючих засідань. Кажуть, що Катрайн думае зложити також і мандат посольский.

Пос. Люеґер інтерпелював президента міністрів в справі відповіди Банфі'го даної оногди Кошутови, і питав які кроки думае поробити правительство, наколи б провізория угодова не була залагоджена в дорозі конституцийній, бо видко, що угорске правительство хоче залагодити відносини межи Австриею а Угорщиною односторонно. — Пос. Грос і товариші поставили внесене на поставлене в стан обжалованя цілого кабінету за предложене проекту закона о податку від цукру. — Вчера наконець закінчила ся дискусия в справі обжалованя президента міністрів за події в Хебі; внесене відкинено 172 голосами против 145.

Загальну сензацию в сьвіті політичнім викликав факт, що цар, перебуваючи в Дармштадті не приняв гостини кн. Баденьского і вимовив ся тим, що диспозиций на слідуючі дни вже видані і не можуть бути змінені. Сю обиду баденьского великого князя поясняють всїляко, але ще на найбільшу віру заслугуе та верзия, що причиною відмови есть якась незгода межи дворами геским і баденьским.

Новинки.

Львів дня 27-го жовтня 1897.

— **Іменованя.** П. Намістник іменував ц. к. лікарів повітових: дра Стан. Ґавликовского і дра Брон. Варжицкого лїкарями повітовими в IX. кл. ранги, а ц. к. асистента саніторного дра Кир. Ґижицкого концепістом санітарним. — Дальше іменував п. Намістник підофіцирів: Людв. Гладного, Фр. Ґавлика, Густ. Павликовского, Анг. Заплатиньского, Тад. Тобіса і Ант. Снежка ц. к. канцелїстами Намістництва та призначив: Людв. Гладного до Львова, Фр. Ґавлика до Лимановоі, Густ. Павликовского до Мислениць, Ант. Заплатиньского до Львова, Тад. Тобіса до Горлиць, а Ант. Снежка до Бібрки.

— **Перенесеня.** П. Намістник перевіс ц. к. лїкаря повітового дра Тад. Теодоровича з Перемишлян до Станиславова, асистента санїтарного дра Ант. Бесядзкого з Тарнова до Богородчан і приділив новоіменованого концепіста санїтарного дра Кир. Ґижицкого з Богородчан до служби при старостві в Перемишлянах. — Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів у Львові перенесла асистентів почтових Ант. Гайнриха з Дуклї до Кракова, а Леона Зальцмана з Кракова до Львова. — П. Міністер судівництва перевіс нотарів: Стан. Матковского зі Щирця до Стрия, Йос. Табиньского з Мостів великих до Надвірної, Кар. Ільґнера з Бориві до Щирця, Берн. Ґросмана з Лютовиск до Мостів великих і Йос. Габера з Жабя до Николаева.

— **Є. Е п. Намістник** кн. Евст. Санґушко виїхав передвчера вечером до Відня на вінчане дочки п. Президента Міністрів ґр. Казимира Баденї'ого.

— **Руский народний театр** переїздить з Бучача до Підгаець лише на шість представлень. Довше забавити в Підгайцях не буде міг, бо вже 10-го падолиста мае зачати представленя в Бережанах. Перше представлене в Підгайцях буде дане в суботу, дня 30 жовтня.

— **Відкрите памятника** польского комедіописателя Александра ґр. Фредра відбуло ся сеї неділї у Львові на площи Академичній. На торжество запрошено архиепископа о. Іссаковича, п. Намістника кн. Санґушка, Маршалка ґр. Баденього, достойників всїх урядів і властий так міских, кравих, як і автономічних та державних, дальше представителїв військовости, множество осіб з сьвіта наукового, лїтератского і артистичного і цілу родину ґрафів Фредрів. Народу зібрало ся кілька тисяч. О годині пів до 12-ої в полудне відслонено памятник, почім виголосили одвітні промови презес комітету будови памятника А. Вільчиньский, професор університету др. Баляшіц, президент міста др. Малаховский і внук писателя ґр. Андрій Фредро. Памятник виконав проф. політехніки Леонард Марконі, з'ображаючи писателя в сидячій поставі і з пером в руці. По відкритю памятника зібрали ся запрошені гості, до 120, де виголошено чимало патріотичних тоастів. В театрі представлено того дня по полудни „Damy i Huzary“ а вечером „Śluby panieńskie“, комедиї А. Фредра. Перед представленем виголосила одна з артисток прольоґ і представлено живий образ з'ображаючий Польщу і всї еї стани.

— **Огні.** Дня 21 с. м. вибух з причини дїточої неосторожности з огнем пожар в селї Дубівцях, повіта гусятиньского і знищив три загороди селяньскі з всякими припасами збіжевими. Пощастним лишила ся тілько бульба, котра вже була в земли закопана. Шкода велика, до 2000 зр., а ні один погорілець не був обезпечений. Завдяки людям з Постолівки огонь не розширив ся; самі-ж дубковецкі люди показали ся так бай-

---

Глава тринайцята.

Добра кухня, о котрій говорив капітан Лявтон, розносила тепер по цілім домі дуже корінні і милі запахи.

Лявтон, до котрого комнати они також заходили, мав неаби який нюх для них, але не вийшов борше, аж убрав ся дуже старанно і добре сам собі придивив ся.

Саме о другій годині розпочала ся процесия з кухнї до столової — Цезар, що ішов попереду, ніс з як найбільшою старанностию і очевидною почестию здоровенного індика.

За ним ішов послугач капітана Лявтона з шинкою, котрої запах був правдиво вірджіньский, то був дарунок брата панни Пейтон з Акомак. Носець сего сочистого присмаку не спускав ока з сего повіреного ему добра, а коли прийшов на місце его призначення, до столової, годі було знати, де під ту пору було більше соку, чи в его ротї, чи в шинці з Акомак.

Третий з черги був послугач полковника Вельмере, що в одній руці ніс фрикаси [1]) з курят а в другій паштети з устриць.

За тим ішов слуга доктора Сайтґрівса з величезною терріною [2]), з котрої пара так ему насіла на его очиці, що він, прибувши на місце війни, був змушений покласти свій тягар на землю і аж коли обтер свої очиці, міг перебрати ся почерез цілі гори порцеляни і скла.

Ішов ще один драґон, що належав до служби при капітанї Сінґльтонї і, мов би хотїв погодити свій тягар зі слабостию свого команданта, вдоволяв ся тим, що ніс пару печених голубців до столової, аж его від того заманливого запаху взяв жаль, що лише що недавно з'їв сніданок, призначений для сестри свого команданта.

Позадну сторожу творив домашний хлопчиско з білих — він стогнав під полумиском, повним ярини, котрий ему кухарка уткнула в руки.

Але то ще далеко не всї були приготовленя до пира.

Ледви що Цезар поставив свого індика на стіл — та птиця ще перед тиждием літала собі безжурно по верховині, не сподіваючись в яке добре товариство попаде ся не задовго — як і зараз обернув ся та помашерував до кухнї.

Той оборот чорного наслїдували в тій хвили і его товариші, по чім та сама процесия вернула знову в тім самім порядку до столової.

Таким чудесним способом дістало ся на стіл множество голубів, перепелиць, морских риб та морских раків і тим подібних ласощів.

За третим приступом прийшла спора скількість барабоЛь, цибулї, бурачків, рижу та всякої всячини належачої до паньского обіда.

Тепер угинав ся стіл під американьским достатком, а коли Цезар з великим вдоволенем глянув по столі і кождий полумисок, що не переходив через его руки, поставив инакше, дав знати своїй пани, що его задача щасливо скінчила ся.

Може на пів години перед сею процесиею зі стравами дами десь були щезли — щось ніби так, як ті ластівки, коли надходить зима. Але тепер настала весняна пора для їх повороту і они зібрали ся були в побічній комнаті.

Панна Пейтон уважала відповідно до нагоди прибрати не лиш свій стіл але і свою власну особу прикрасити.

На голові мала малесеньку шапочку з найтоншого мережева, котра лиш легенько прикривала китичку штучних цьвітів, що звисала їй на середину чола.

Природну барву еї волося вкрила густа верства пудру, а то надавало чертам еї лиця особлившої лагідности.

Сукня на ній була з дорогої тяжкої материї шовкової фіялково-синьої барви; приставала добре, була прибрана мережевами, а мала спідниця з обручами ще тим ліпше виказувала красу материї та надавала цілій поставі щось маєстатичного. Відкриті плеча були соромливо заслонені мережковою хусткою.

Високий і без того ріст дами збільшали ще о кілька цалів черевики на високих корках з такої самої материї як сукня.

Три шнурки великих перел окружали еї тоненьку шию.

Так убрана стояла та дама з властивою собі гордою повабностию готова принимати своїх гостий.

Сари ґуст ішов в парі зі строем еї тїтки. Еї сукня, що лиш барвою ріжнила ся від тамтої, представляла еї стать в як найліпшім сьвітлї. Атлас еї сукнї був блїдо рожевої барви. Але еї 20 літ могли обійти ся без закриваючої мережкової хусточки, і лиш мале обшитє з правдивих мережев закривало потрохи то, що лишив атлас незакритим для подивляючого ока.

І еї шию украшали три рядки перел, волосе підчесала собі, через що еї біле, красно уформоване чоло виступало в повній красї. Кілька бунтівничих кучериків спадало їй на шию, а китичка штучних цьвітів украшала з боку еї головку.

Панна Сінґльтон лишила свого брата під доглядом доктора Сайтґрівса, але тому удало ся незадовго приспати свого пацієнта. Тепер сиділа она побіч Сари, а своїм строем мало лиш ріжнила ся від тої дївчини, виїмявши що еї чорне як вуголь волосе не могло бути упудроване та що еї незвичайно високе чоло, еї великі, палкі очи надавали чертам еї лиця вираз поважної задумчивости. Послїдною, але зовсїм не от собі якою небудь красавицею, що тут розвинула свою красу жіночу, була наймолодша донька пана Вартона.

---

[1]) Фрикаси (від французкого слова fricasse), значить: душенина з курячого мяса з ясним, трохи квасним сосом.

[2]) Терріна (французке слово), значить дословно велика і глубока миска на юшку, зупу, то само, що теперіш на „ваза“. Терріни роблено з фаянсу або порцеляни, також з покришками.

дужними, що побачивши огонь в селї, не спішили з поля домів, але дальше вели свою роботу в поли аж до вечера.

— **Убийство.** З Бучача пишуть: В недїлю 24 с. м. вечером найшов смерть на улици в страшний спосіб якийсь Крижановский. Жид, одинокий сьвідок тої пригоди так оповідає цїлу річ: Крижановский, молодий, вислужений вояк, ударив з незнаної сьвідкови причини одного 17-лїтного хлопця в лице. Хлопець звістний впрочім зі свого ледацого житя, відгрожував ся, вкінци про око перепросив ся. Тимчасом Крижановский пив пиво з двома свояками. Коли они вийшли з шинку, приступив до него той хлопець і очевидячки глядаючи зачіпки, наставав, аби его Крижановский ще раз ударив; при тім мав одну руку сховану за собою. Сварню перервав той жид, що вигнав хлопця з шинку. За хлопцем вийшов і Крижановский, веселий, не підозріваючи нїчого — а по яких 6 минутах вже не жив. Убийник підрізав ему шевским ножем горло так сильно, що він заточив ся лиш кілька кроків і упав без душі на землю, цїлий облитий кровію. Убийника зараз увязнено і справа певне вияснить ся в суді.

— **Нечуваний спосіб самоубийства.** Касиер судовий Н. в Клодзку на Шлеску в приступі розпуки постановив позбавити ся в незвичайний і нечуваний спосіб житя. Замкнувши двері вложив ліву руку і ногу в огонь і держав так довго, доки не зітлїли на вуголь. Н. відвесено до шпиталю, де відтято ему вже ногу. Н. є жонатий і має при собі ще матїр і сестру. Причиною сего сумного вчинку мала бути невилїчима нервова недуга.

— **Злозлений палїй.** Від кількох недїль непокоїла якась злобна рука спокійних мешканців села Рясна руска під Львовом. Майже кождого тиждня і то все в ночи з суботи на недїлю горіли будинки господарскі в тім селї і то все в одній части села близько коршми. Дійшло до того, що товариства асекурацийні не хотїли вже з Рясни приймати обезпечень. Люди удавали ся до властий, пильнували самі цїлими ночами, пильнувала і жандармерия, відправляли ся богослуженя і т. д. Від дня, котрого відслужив о. Фелис зі Скнилова службу Божу в рясеньскій церкві, щоби упросити змилуваня Божого над бідною громадою, через три недїлї не горіло в селї. Люди успокоїли ся. Аж ось в суботу 23-го с. м. в ночи на недїлю горить знов стодола господаря. Люди кинулись до огню тихцем і побачили, що злобна рука засьвітила ще сїрник під сусїдним стіжком і підпалила его, люди метнулись туди і зловили злодія, а був ним син місцевого коршмаря. Жидок почав кидатись на господарів, але що було їх пять, то не удалось ему вирвати ся з рук. Передвечера жандармерия, скувавши вітця і сина, переслухувала громадян. Про сего коршмаря оповідають люди, що перед кільканайцяти роками прийшов до Рясни в обдертім халатї, підперезаний шнурком та з кусником палиці в руцї. Нинї має ґрунт в селї, сидить на коршмі, торгує волами, позичає панам і хлопам грошї, товстенький і поважно визирає. В переважній части горіли стодоли і стіжки з пашнею і збіжем, а що бідні погорільцї, не маючи чим годувати худоби, спродували єї, то пан арендар — повага в селї — ставав їм в пригоді і купував людску худобицю.

— **Ювілей камінного угля.** Камінний уголь знаний і уживаний вже сїмсот лїт. В роцї 1197 знайшов один бельґійский коваль, що звав ся Hullioz, рід чорної землї і кинувши єї в огонь пересьвідчив ся, що она горить дуже добре. Був се камінний уголь. Уголь деревляний і взагалї дерево були тогдї дуже дорогі, отже то й споцукало коваля, що став уживати угля камінного, а від его називска названо новий рід опалу „houille“. Вже в 1228 р. були закопи угля в Лїеж і Гено в Бельгії. В Англії доперва 1340 р. дістало кількох фабрикантів позволене уживати камінного угля, бо до того часу уважали ужите его шкідливим здоровлю. Загальне ужите камінного угля в Англії наступило в сто лїт пізнїйше. В тім самім часї зачала також Франция використувати свої поклади угля. Перший едикт дотично законів угля вийшов у Франциї 1601 р. Австрия і Чехія пізнали доперва в XVIII віцї значінє того продукту. В перве почато шукати угля в Австриї 1757 р. За те Німеччина уживала его вже около 1200 р. З нагоди 700-лїтного ювілею так хосенного продукту земного загадали бельґійскі промисловцї видати обширну історию угляного промислу на цїлім сьвітї і оголосити міжнародний конкурс на найдальше ідуче улїпшене копальняно-угляної технїки з увзглядненєм забезпеченя житя і здоровля робітників. Здаєсь, що до тої гадки прилучить ся також круг углиних промисловцїв француских і анґлїйских.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: Дотеперішну назву перестанку „Мітельберґ“ змінено з днем 1 жовтня с. р. на „Аусcенфельден“.

Дня 6 жовтня с. р. передано до прилюдного ужитку зелїзницю льокальну Полїчка-Скуч зі стациями Улерсдорф, Борова, Вісткаменіц, Чахнів, Ріхенбурґ, Скуч місто і Скуч.

Галицко-угорский рух спільний: З днем 1 грудня 1897 увійде в жите додаток I. обовязуючої від 1 сїчня 1897 тарифи части II., зшиток 3.

Дотепер тілько для руху особового і пакункового зладжена стация Брансдорф на шляху Оломунець-Еґерндорф-Опава буде отворена з днем 1 падолиста с. р. для загального руху.

До тепер тілько для руху особового уряджену стацию Трнова-Мехеніц при шляху зелїзници льокальної Моджан-Черчан, отворено з днем 15 жовтня с. р. для загального руху.

Телеграми.

Відень 27 жовтня. Є. Екс. п. Намістник кн. Санґушко приїхав тут вчера вечером.

Атини 27 жовтня. Кілька сот Тесальцїв вернуло знову в свої сторони.

Канеа 27 жовтня. Народні збори Кретийцїв мають ухвалити подяку державам европейским за їх прихильність і заявити, що піддають ся їх рішеню, але противні тому, щоби турецкий ґарнізон оставав ся і дальше на острові.

Тамбов 27 жовтня. В селї Хмелеві тамбовскої ґубернії підчас вечірного богослуженя крикнув хтось: „Горить!“ і з того настав такий переполох, що в нїм згинуло 50 людий, а 80 єсть покалїчених.

Францес ще зрана постановила була собі не дуже прибирати ся — особливо по тім, коли через кілька минут бистрим оком і уважно споглядала на панвич.

О другій годині з'явила ся наша героїня в сукни з блїдо голубого шовку, котрої крій і прикраси мало що ріжнили ся від тих, які мали сукні єї сестер. Волосє спадало їй в природних кучериках на плеча; анї фризура, анї мережева, анї кокарди не поганили любої простоти єї сукнї — та й на єї головці не було ніякої прикраси, а на шиї мала лиш тоненький золотий ланцушок з медальоником висадженим многими брилянтами.

Коли Цезар дав знати родинї, що обід вже готов, підійшов пан Вартон в сурдутї амброврї краски [3]) з величезними ґузиками до панни Сінґльтон, нахиливши свою упудровану голову майже аж до своеї поданої їй руки, на котру она свою положила. Доктор Сайтґрівс подав панні Пейтон свою руку з такою самою уважностию, полковник Вельмере врадів усьміхом панни Сари, а Францес подала кінчики своїх тоненьких пальчиків з несьміливостию молодої дївчини капітанови Лявтонови.

Треба було якогось часу і зробив ся малий заколот, заким цїле товариство після всїх правил етикети та по старшинї позасїдало около великого стола. Але наконець почав ся обід, а загальне мовчанє промавляло лїпше за кухарскою штукою Дїни, як би не знати кілько слів.

Тепер прийшло ся пити до дам. А що вино було знамените, а чарки великі, то капітан Лявтон зносив ту перерву з головнім занятю з надзвичайною добродушностию. Ба, він так пильнував того, щоби не обидити своїх дружливих господарства, що з чемности зачав пити від своєї сусїдки і не скінчив скорше, аж сказав таку саму чемність кождій з дам. Капітана могло то опрадувати, що він вже давно не пив так знаменитого вина, тим більше, що покуса, на яку він побачив ся виставленим, була занадто велика.

На пообідну закуску принесли слуги новий набір солодких паляничок, паштетів, цукорків, овочів та всїлякої всячини, що належить звичайно до панського десеру [4]).

Пан Вартон налив тепер склянку вина для дами по его правій руцї і з глубоким поклоном сказав:

— Сподїваємось тепер тоасту від панни Сінґльтон!

Хоч в тім завізваню не було нїчого такого, чого в тодїшних часах не було в звичаю, то однакож панна Сінґльтон стала дрожати і мінила ся на лици, заким дрожачим голосом прошепнула тихі слова:

— Майор Денвуді!

Всї випили весело на здоровле майора з виимкою лиш одного полковника Вельмере, котрий ледви що вмочив уста. Відтак перервав нараз мовчанє і сказав голосно до капітана Лявтона:

— Я гадаю, що пан Денвуді буде авансувати в армії ворохобників, бо моє нещастє єсть ему на руку.

(Дальше буде).

---

[3]) Барва амбри єсть сїро-бура або ясно-сїра з яснїйшими і темнїйшими пругами і цятками. Амбра або амвра єсть то маса подібна до живиці, котра творить ся після одних в кишках, після других в горлї морского звіряти з рода китів, званого „пуголовом долозубом“. Масу ту виловлюють на мори головно коло Яви та Мадаґаскару, а що она має дуже сильний, а в малій скількости дуже приятний запах, то робіять з неї пахнó (перфуму). Амбра єсть дуже дорога. Кільо амбри платить ся по 4.000 до 5.000 зр.

[4]) Десер (слово француске dessert) значить: пообідна закуска.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.